

Beste ouders,

Met deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte stellen van de ontwikkelingen binnen het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.

Medewerkers

Onderzoeksmedewerkster Stephanie Mizrahi gaat per september met zwangerschapsverlof. Gedurende haar verlof worden haar werkzaamheden overgenomen door Fleur van der Wiel. Hieronder stelt Fleur zich voor.

'Mijn naam is Fleur van der Wiel en na de zomer zal ik tijdelijk als onderzoeksmedewerkster bij het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen' aan de slag gaan. Ik vervang daarmee Stephanie gedurende haar zwangerschapsverlof. Dit voelt voor mij als een fijn weerzien, want tijdens mijn bachelor Pedagogische Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam hielp ik als stagiaire al mee aan het onderzoek. In de tussentijd ben ik doorgestroomd naar het mastertraject Opvoedingsondersteuning en rond ik over een paar maanden mijn studie af. Naast mijn werkzaamheden voor het onderzoek zal ik na de zomer bij de Bascule aan de slag gaan als therapeut in een behandeling voor kinderen met ernstige gedragsproblemen. Jullie zullen mij bij het onderzoek wellicht gaan tegenkomen als proefleidster bij de lab- en huisbezoeken en daarnaast zal ik ook achter de schermen bijdragen aan het onderzoek. Ik kijk er enorm naar uit om aan de slag te gaan en jullie te mogen verwelkomen!'

Foto: Fleur van der Wiel

Voortgang onderzoek

De 7,5 jaarsmeting is in volle gang. Inmiddels hebben 85 kinderen met hun ouders ons nieuwe UvA Family Lab bezocht. Daarnaast hebben er tot nu toe 74 huisbezoeken plaatsgevonden. We zijn heel blij dat zoveel ouders de online vragenlijsten in hebben gevuld. Daarnaast heeft Olga bij de meeste ouders een telefonisch interview kunnen afnemen. We zijn al flink op weg!

Resultaten

Van de lab- en huisbezoeken worden video-opnamen gemaakt. Daarnaast worden telefonische interviews afgenomen en vult u vragenlijsten in. Inmiddels is er weer een nieuw deel van de opnamen en vragenlijsten geanalyseerd. Hieronder volgen de laatste resultaten van onze analyses.

Hangt mannelijkheid samen met opvoedingsgedrag en angst bij het kind?

Vaders en moeders kunnen verschillen in de manier waarop zij opvoeden. Bij sommige taken in de huisbezoeken en labbezoeken hebben we gekeken naar stoeien, competitief gedrag en het stimuleren van risico's nemen door vaders en moeders. Eerder vonden we al dat vaders en moeders niet van elkaar verschillen in dit soort gedrag naar hun 4-maanden en 1-jaar oude baby toe (zie nieuwsbrief maart 2013). Nu hebben we gevonden dat er ook op 2,5 jarige leeftijd geen verschil is in dit opvoedingsgedrag tussen vaders en moeders. Dat we deze verschillen niet vonden kan bijvoorbeeld betekenen dat Nederlandse vaders en moeders meer op elkaar lijken dan vroeger, toen deze verschillen nog wel werden gevonden.

Vinden we dit verband wel als we in plaats van naar verschillen tussen vaders en moeders, kijken naar de mate van hun mannelijke eigenschappen? Dit is onderzocht in een scriptie-onderzoek. Bij de meting tijdens de zwangerschap hebben alle ouders een vragenlijst ingevuld over hun mannelijke en vrouwelijke eigenschappen. Met deze vragenlijsten is gekeken of er verschil is in zelf-gerapporteerde mannelijkheid tussen vaders en moeders en of dit gerelateerd is aan opvoedingsgedrag zoals stoeien. Eigenschappen die gezien worden als mannelijk zijn bijvoorbeeld krachtig, besluitvaardig en individualistisch. Zoals verwacht bleken vaders zichzelf meer als mannelijk te beschrijven dan moeders. Voor zowel vaders als moeders bleek dat de mate van hun mannelijkheid niet samenhangt met opvoedingsgedrag zoals stoeien en het stimuleren van risico's nemen. Het is mogelijk dat de verschillen tussen vaders en moeders op latere leeftijd nog zichtbaar worden, dit wordt nog onderzocht.

Negatief gedrag bij 4,5 jarigen

Af en toe werken er aan ons onderzoek studenten mee van de master Forensische Orthopedagogiek. Zij houden zich bezig met delinquent gedrag, oftewel criminaliteit, en met de vraag hoe dit zich ontwikkelt. Hoewel ons onderzoek zich richt op de ontwikkeling van verlegenheid en zelfvertrouwen, kan de informatie die wij hebben verzameld ook gebruikt worden voor een forensische afstudeerscriptie. Hieronder de resultaten van zo een scriptie.

Eén van de voorspellers van delinquent gedrag tijdens de adolescentie is negatief gedrag op jonge leeftijd. Negatief gedrag gericht op anderen, zoals driftbuien, ongehoorzaamheid en agressie, kan op zijn beurt mogelijk voorspeld worden door het temperament (karakter) van een kind. Een van die temperamenttrekken is zelfbeheersing, omdat kinderen die hun gedrag en emoties minder goed onder controle kunnen houden een grotere kans hebben op het vertonen van negatief gedrag. Dit verband kan mogelijk versterkt worden door de mate waarin het kind negatieve emoties, zoals woede, verdriet en angst, ervaart. Bovendien kan de manier waarop ouders hun kind terechtwijzen (disciplineren) ook invloed hebben op de mate waarin het kind negatief gedrag vertoont.

Om de vroege voorspellers van delinquent gedrag te onderzoeken is in deze scriptie onderzocht of een hoge zelfbeheersing bij kinderen op 2,5 jarige leeftijd minder negatief gedrag op 4,5 jaar voorspelt en wat de rol van het ervaren van negatieve emoties daarbij is. Ook is gekeken of er een verband is tussen de discipline van de ouders als het kind 2,5 jaar is en negatief gedrag op 4,5 jaar. Om deze vragen te onderzoeken zijn de vragenlijsten gebruikt die u op 2,5 jaar en 4,5 jaar heeft ingevuld. Uit de resultaten van het onderzoek kwam naar voren dat meer zelfbeheersing bij kinderen in de peuterleeftijd inderdaad samenhangt met minder negatief gedrag op 4,5 jaar. Dit kan worden verklaard doordat

kinderen die hun gedrag en emoties beter kunnen reguleren meer 'ruimte' hebben om te leren omgaan met stressvolle situaties. Daarnaast bleek dat het ervaren van minder negatieve emoties op 2,5 jaar ook samenhangt met minder negatief gedrag op 4,5 jaar. Het ervaren van meer negatieve emoties versterkt het verband tussen zelfbeheersing en negatief gedrag echter niet.

Wat betreft de manier van disciplineren van de ouders bleek dat de mate waarin de ouders hun peuter op een positieve manier terechtwijzen en de mate waarin de ouders veel toelaten van hun peuter niet samenhangen met negatief gedrag op 4,5 jaar. Als gekeken werd naar stevige manieren van discipline werd gevonden dat als ouders hun peuters minder stevig terechtwijzen de kans groter is dat hun kind in de kleuterleeftijd minder negatief gedrag laat zien. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat kinderen het stevige of minder stevige gedrag van hun ouders overnemen. Een andere verklaring is dat de stevige discipline van ouders juist een reactie is op het negatieve gedrag van hun kind.

Het ontstaan van angst bij kinderen door negatieve mondelinge informatie, in relatie met angst bij ouders.

Angst kan bij kinderen op drie manieren ontstaan. Allereerst door het hebben van een negatieve ervaring met een persoon, object of prikkel (zoals hard geluid). Daarnaast kan een kind bang worden door het zien van een angstige reactie bij anderen. Tot slot kan angst ontstaan door het horen van negatieve mondelinge informatie. Mogelijk maakt het hierbij uit hoe angstig de ouders van kinderen zijn. In dit onderzoek is de relatie bekeken tussen angst bij ouders en de reactie van 4,5 jarige kinderen op het horen van negatieve informatie over een dier.

De angsten van ouders zijn gemeten tijdens de voormeting en tijdens de 4,5-jaarsmeting door middel van een interview. Angst bij kinderen werd tijdens

de 4,5-jaarsmeting gemeten door middel van de dierendoostaak. Tijdens deze taak werd gebruikgemaakt van drie verschillende dozen, met daarin vier gaten en de afbeelding van een onbekend dier. Het dier zat onderin de doos en de gaten liepen van boven naar beneden. Bij elke doos vertelde de proefleidster een verhaal over het bijbehorende dier. Dit verhaal was neutraal, positief of negatief. Na het horen van het verhaal vroeg de proefleidster aan het kind zijn/haar hand door de gaten te steken om het dier te kunnen voelen. Hierbij keken we tot welke hoogte het kind zijn hand in de gaten durfde te stoppen en hoe angstig het kind was. Na afloop van de taak vertelde de proefleidster aan het kind dat er in de dozen knuffeldieren zaten in plaats van echte dieren.

Uit de resultaten van het onderzoek bleek zoals verwacht dat kinderen meer angst lieten zien bij het negatieve verhaal dan bij het neutrale of positieve verhaal. Terwijl kinderen met angstigere moeders niet anders reageerden op het negatieve verhaal dan kinderen met minder angstige moeders, vonden we dat kinderen met angstigere vaders met *minder* angst op het negatieve verhaal reageerden dan kinderen met minder angstige vaders. Mogelijk komen kinderen van angstigere vaders vaker in aanraking met negatieve mondelinge informatie waardoor het negatieve verhaal minder indruk op ze maakt en deze kinderen het verhaal dus als minder "gevaarlijk" beoordelen. Dit betekent dat kinderen van angstigere vaders minder gevoelig zouden kunnen zijn voor sommige angstsignalen, zoals negatieve mondelinge informatie over onbekende, mogelijk bedreigende dieren, dan kinderen van vaders met minder angst.

Parkeren UvA terrein

Het terrein van de Universiteit van Amsterdam is en blijft aan verandering onderhevig; er vinden voortdurend bouwwerkzaamheden plaats. Dit betekent dat onze parkeerplaats op het UvA terrein tot het einde van de zomer niet

beschikbaar is, wat wij uiteraard erg vervelend vinden. Wanneer u met de auto naar ons toe komt, willen wij u vragen de bonnetjes voor gemaakte parkeerkosten aan ons te overhandigen. Wij storten vervolgens dit volledige bedrag, samen met de overige gemaakte reiskosten, terug op uw rekening. Onze welgemeende excuses voor dit ongemak.

plattegrond vindt u de looproute over het UvA terrein. Eenmaal binnen gaat u direct naar rechts door een glazen deur waar u langs de balie van TOP komt. Als u daar zegt u dat u voor het UvA Family Lab komt, laten de medewerkers u door. Met de trap of de lift komt u vervolgens bij het UvA Family Lab op de derde verdieping.

Nieuwe ingang gebouw REC L

Sinds kort hebben wij een nieuwe ingang naar ons gebouw REC L. Op onderstaande

Dank en contactgegevens

Wij willen u wederom bedanken voor uw inzet en bijdrage aan dit onderzoek. Wij stellen het zeer op prijs dat u bereid bent om naar het onderzoekscentrum te komen, vragenlijsten in te vullen en telefonische interviews te geven. We vinden het bovendien heel leuk dat wij welkom zijn om bij u thuis op bezoek te komen. Zonder de inzet van u en uw gezin zou dit onderzoek naar het ontwikkelen van verlegenheid en zelfvertrouwen niet mogelijk zijn!

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met:

Stephanie Mizrahi & Lucia Willems
Universiteit van Amsterdam
Onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.
Postbus 15776
1001 NG Amsterdam
O.v.v. C2524.0438.01

Tel. Stephanie: 020 525 7005
Tel. Lucia: 020 525 7010
Email: socialeontwikkeling@uva.nl
Website: www.sociale-ontwikkeling.nl